

Eric Schulte Nordholt, projectleider Volkstelling CBS, over Census Hub:

‘Europeanen tellen mee’

Op zoek naar gedetailleerde gegevens over de bevolking in EU-landen? Raadpleeg de centrale database Census Hub.

Eric Schulte Nordholt

Elke tien jaar wordt in alle Europese landen het volk geteld. Vroeger bezochten volkstellers alle huishoudens met uitgebreide vragenformulieren. Op de statistische bureaus werden deze formulieren vervolgens verwerkt en stap voor stap werden de uitkomsten bekendgemaakt.

Uitgebreide tabellen

Inmiddels zijn door EU-wetgeving alle EU-landen verplicht een uitgebreide tabellen te leveren aan het Europese statistische bureau Eurostat. De Volks- en Woningtelling 2011 is door alle EU- en EFTA-landen gehouden en in 2014 hebben al deze 32 landen zeer uitgebreide tabellen geleverd. Deze tabellen zijn in het

Hoewel alle landen dezelfde tabellen aanleveren, is de wijze van waarnemen per land verschillend. Sommige landen hebben een traditionele telling uitgevoerd. Andere landen hebben de enquêtering beperkt door gegevens aan registers (zoals bijvoorbeeld het bevolkingsregister) te ontleen. Als een deel van de gegevens is waargenomen en een ander deel uit registers afkomstig is, wordt gesproken van een gecombineerde telling. Als alle gegevens uit bestaande bronnen komen, wordt gesproken van een op registers gebaseerde telling. In bijgaande kaart is te zien welk land wat voor volkstelling heeft uitgevoerd. Nederland behoort tot de groep registerlanden.

Volkstellingsmethoden in UNECE-landen

Bron: UNEDE Task Force on Census Methodology 2013/CBS

zogenaamde SDMX-formaat opgesteld en kunnen sinds eind 2014 worden benaderd via één systeem: de Census Hub.

De volkstellingsdatabase Census Hub bevat nationale gegevens over de omvang en samenstelling van de bevolking naar variabelen als leef-

tijd, geslacht, burgerlijke staat, beroep en opleidingsniveau. Bovendien worden ook gegevens over de huishoudens en de woningen gepu-

bliceerd. Zo maakt de Census Hub het mogelijk om een beeld te krijgen van de spreiding van migranten over de verschillende Europese landen. Dit wordt steeds belangrijker omdat de migratie steeds dynamischer is geworden, bijvoorbeeld door toegenomen internationalisering en de groeiende omvang en invloed van de Europese Unie.

Moeilijk te voorspellen

Het is moeilijk te voorspellen wat onderzoekers met volkstellingsgegevens doen. Er is wel bekend welke tabellen in de Census Hub populair zijn, maar dan weet je nog niet wie welke tabel waarvoor gebruikt. In het algemeen kan worden gesteld dat de laatste jaren vooral historisch onderzoek wordt gedaan op basis van de volkstellingscijfers. Alhoewel in Nederland actuele gegevens beschikbaar zijn uit andere bronnen, stimuleert de nieuwe Census Hub internationaal vergelijkend onderzoek. Het biedt de mogelijkheid om gedetailleerde gegevens van alle Europese landen eenvoudig op te zoeken en te vergelijken.

ec.europa.eu/eurostat

Meer informatie over de Volkstelling 2011 in Nederland staat in het boek 'Dutch Census 2011', in pdf beschikbaar op cbs.nl.

‘Sociale wetenschappers dromen van rijke, gedetailleerde en longitudinale survey data over menselijk gedrag’

Kees Aarts
hoogleraar Politicologie,
Universiteit Twente

foto Bart van Vliet

‘Van gezondheids-enquêtes naar gezondheidspanels; laten we Nederlanders individueel volgen op hun gezondheid en gedrag’

Anton Kunst
hoogleraar Sociale
Epidemiologie, Universiteit
van Amsterdam

foto UvA/Dirk Gillissen

‘Laten we, naar Engels voorbeeld, zorgen voor een betere toegang tot longitudinale bevolkingsdata bij het CBS’

Maarten van Ham
professor Stedelijke vernieuwing
en Wonen, Technische
Universiteit Delft, Netherlands
Longitudinal Studies Centre
(NL-Studies)

foto TU Delft/Job Jansweijer

Grensverleggende digitale dromen van wetenschappers

Over welke faciliteiten moet de Nederlandse wetenschap vanaf 2025 beschikken om grenzen te kunnen blijven verleggen? De KNAW vroeg het haar achterban. René van Horik en Heidi Berkhout

Begin 2016 wil de KNAW een agenda Grootchalige Onderzoeksfaciliteiten uitbrengen. In deze agenda staat een selectie van grote

onderzoeksfaciliteiten die wenselijk zijn voor vernieuwend wetenschappelijk werk rond of na 2025. Ewine van Dishoeck, voorzitter KNAW Agenda Grootchalige Onderzoeksfaciliteiten: “Tien jaar zijn zo voorbij! Het is dan ook belangrijk voor hele grote projecten om nu al gedachten te vormen over de benodigde faciliteiten en in detail te gaan plannen. E-science zal zeker bij veel projecten een belangrijke rol spelen.”

In maart organiseerde de KNAW twee brainstormsessies om de eerste ideeën samen met onderzoekers boven tafel te krijgen. E-data was hier ook bij, en geeft alvast drie citaten weer van de besproken (e-science) dromen uit de geestes- en maatschappijwetenschappen. De indieners van de meest aansprekende voorstellen ontvangen van de KNAW een klein budget om hun plan nader uit te werken.

knaw.nl

Uw data duurzaam in 7 stappen

Zoekt u een manier om uw onderzoeksgegevens duurzaam te bewaren? Met het online archiveringstelsel EASY biedt DANS u de mogelijkheid uw data veilig en toekomstvast op te slaan. U kunt zelf bepalen onder welke voorwaarden de data toegankelijk zijn voor anderen. In zeven stappen richt u bij DANS uw eigen elektronische archief in.

- 1. Data voorbereiden** Selecteer de relevante databestanden en controleer eventuele privacygevoelige aspecten en bestandsformaten. DANS heeft hier richtlijnen voor.
- 2. Naar EASY** Log in op <http://easy.dans.knaw.nl>. Nieuwe gebruikers maken eerst een account aan.
- 3. Start deponeren** Ga in EASY naar ‘deposit your data’, kies uw discipline en klik op ‘start deposit’.
- 4. Documentatie en toegangsniveau** Beschrijf de dataset en bepaal of deze open access is, of toegankelijk onder bepaalde voorwaarden.
- 5. Databestanden uploaden** Selecteer uw databestanden en klik op ‘upload dataset’.
- 6. Databestanden versturen** Accepteer de licentieovereenkomst en stuur vervolgens met de knop ‘submit’ uw dataset naar DANS.
- 7. Publicatie door DANS** DANS controleert de dataset en publiceert deze volgens het toegangsniveau dat u heeft aangegeven. Uw data zijn nu duurzaam gearchiveerd en blijvend toegankelijk voor anderen.

Meer informatie over het deponeren van data staat op dans.knaw.nl. EASY is DSA-gecertificeerd. Meer informatie over dit internationale datakeurmerk staat op dataealofapproval.org.